

Sygn. akt II Ca 690/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Vogt (spr.)
Sędziowie:	SSO Marian Raszewski SSO Henryk Haak
Protokolant:	st. sekr. sąd. Elżbieta Wajgielt

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2014 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z wniosku I. M.

z udziałem S. M. , A. M. , M. P. , A. S. , E. W. , A. W.

o dział spadku i zniesienie współwłasności

na skutek apelacji uczestnika postępowania S. M.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Kaliszu

z dnia 4 lipca 2013r. sygn. akt I Ns 131/12

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że uchyla punkt 3 tego postanowienia,

II. zasądzić od wnioskodawczyni I. M. na rzecz uczestnika postępowania S. M. kwotę 1700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

II Ca 690/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni I. M. wystąpiła o zniesienie współwłasności i dokonanie działu spadku po zmarłym J. M..

Sąd Rejonowy w Kaliszu postanowieniem z dnia 4 lipca 2013 r. dokonał działu spadku po J. M. i zniesienia współwłasności między stronami w ten sposób, że prawo odrębnej własności lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w K. przy ul. (...) , dla którego Sąd Rejonowy w Kaliszu prowadzi księgę wieczystą nr (...) przyznać I. M., a własność samochodu osobowego marki C. nr rej (...) przyznać A. M.. Zasądził również od I. M. na rzecz uczestnika S. M.

kwotę 9.843,75 zł tytułem spłaty, a od uczestnika A. M. na rzecz S. M. kwotę 75 zł tytułem spłaty. Spłatę należna uczestnikowi S. M. od I. M. Sąd rozłożył na 10 rat; pierwsza płatna w wysokości 843,75 zł w terminie do dnia 30 miesiąca następującego po miesiącu, w którym uprawomocniło się orzeczenie, a kolejne raty w kwocie po 1000 zł płatne po upływie terminu 3 miesięcy od terminu płatności poprzedniej raty wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia w terminie płatności którejkolwiek z rat. Orzekł również o kosztach postępowania. Rozstrzygnięcie swoje oparł na następujących ustaleniach:

Spadek po J. M. nabyli żona I. M. w 4/16 częściach, dzieci S. M., M. P., i A. M. każde w 3/16 częściach oraz wnuki A. S., E. W., A. W. każde w 1/16 części.

W skład spadku wchodzi udział zmarłego w opisanym wyżej mieszkaniu i samochodzie. Uczestnicy zgodzili się ze sposobem podziału i wysokością należnych spłat. Sporna jest tylko zasadność rozłożenia spłaty należącej uczestnikowi od I. M. na stosowne raty. Sąd uznał rozłożenie tak zasądzonej kwoty na raty określone w postanowieniu za w pełni zasadne i uwzględniające interesy obu stron.

Apelację od tego postanowienia wniósł uczestnik postępowania S. M. zaskarżając je w części, w której Sąd rozłożył zasądzone świadczenie na raty. Zarzucił, że Sąd nie wziął pod uwagę, że z zeznań wnioskodawczynie wynika, że jest ona w stanie jednorazowo spłacić uczestnika.

Wnioskodawczynie wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

W pojęciu oznaczenia **sposobu** uiszczenia spłat lub dopłat będzie mieścić się określenie, czy tego rodzaju należności mają być płatne jednorazowo czy w ratach. W postępowaniu o dział spadku i zniesienie współwłasności zagadnienie to reguluje art. 212 § 3 w zw. z art. 1035 k.c. Decydując się na system ratalny sąd powinien oznaczyć liczbę i wysokość rat. Raty mogą być określone w jednakowej wysokości lub mogą się różnić. Oznaczenie wysokości i częstotliwości rat uzależnione jest od okoliczności danej sprawy. **Termin** uiszczenia spłat lub dopłat dotyczy zarówno należności zasądzonej jednorazowo, jak i należności rozłożonej na raty. Przy określaniu terminu płatności spłaty lub dopłaty oznaczonej jednorazowo można wskazać dzień uprawomocnienia się postanowienia działowego albo odleglejszy dzień. Termin uiszczenia należności z tytułu spłat lub dopłat mogą być różne w stosunku do każdego z uprawnionych spadkobierców. W razie rozłożenia dopłaty i spłaty na raty terminy ich uiszczenia nie mogą łącznie przekraczać lat dziesięciu.

Oznaczenie terminu i sposobu uiszczenia spłat lub dopłat zależy zasadniczo od możliwości płatniczych zobowiązanego spadkobiercy i potrzeb spadkobiercy uprawnionego do ich otrzymania. Sąd powinien właściwie wyważyć sprzeczne racje między interesem osoby zobowiązanej a interesem osoby uprawnionej. Oprócz sytuacji majątkowej podmiotów zobowiązanych i uprawnionych należy w szczególności uwzględnić ich sytuację osobistą i rodzinną. Ocena ta powinna zatem dotyczyć uzasadnionych interesów uczestników oraz ich sytuacji życiowej (por. Andrzej Stępiak, Postępowanie w sprawach o dział spadku, Warszawa 201, s. 364).

W niniejszej sprawie wnioskodawczynie I. M. zeznała, że ma odłożone pieniądze na spłatę. Odłożyła kwotę około 10.000 zł. Wprawdzie wniosła o rozłożenie spłaty na raty, na okres trzech lat ale to tylko dlatego iż spodziewała się, że odłożona kwota nie wystarczy jej na zrealizowanie spłat a wtedy musiałby jej pomóc A. M.. W tej sytuacji należy uznać, że Sąd Rejonowy nie miał podstaw aby te niewysoką spłatę rozłożyć na 10 rat płatnych przez okres trzech lat. Taka decyzja Sądu I instancji narusza słuszny interes uczestnika. Należy dodatkowo zwrócić uwagę, że wnioskodawczynie pobiera emeryturę w wysokości 1792 zł miesięcznie netto, co umożliwia jej na bieżąca zaspokajając swoje potrzeby i przeznaczenie oszczędności na spłatę nie podważy podstaw jej egzystencji.

Mając na uwadze powyższe należało, zgodnie z art. 386 k.p.c., orzec jak w sentencji. O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c.